

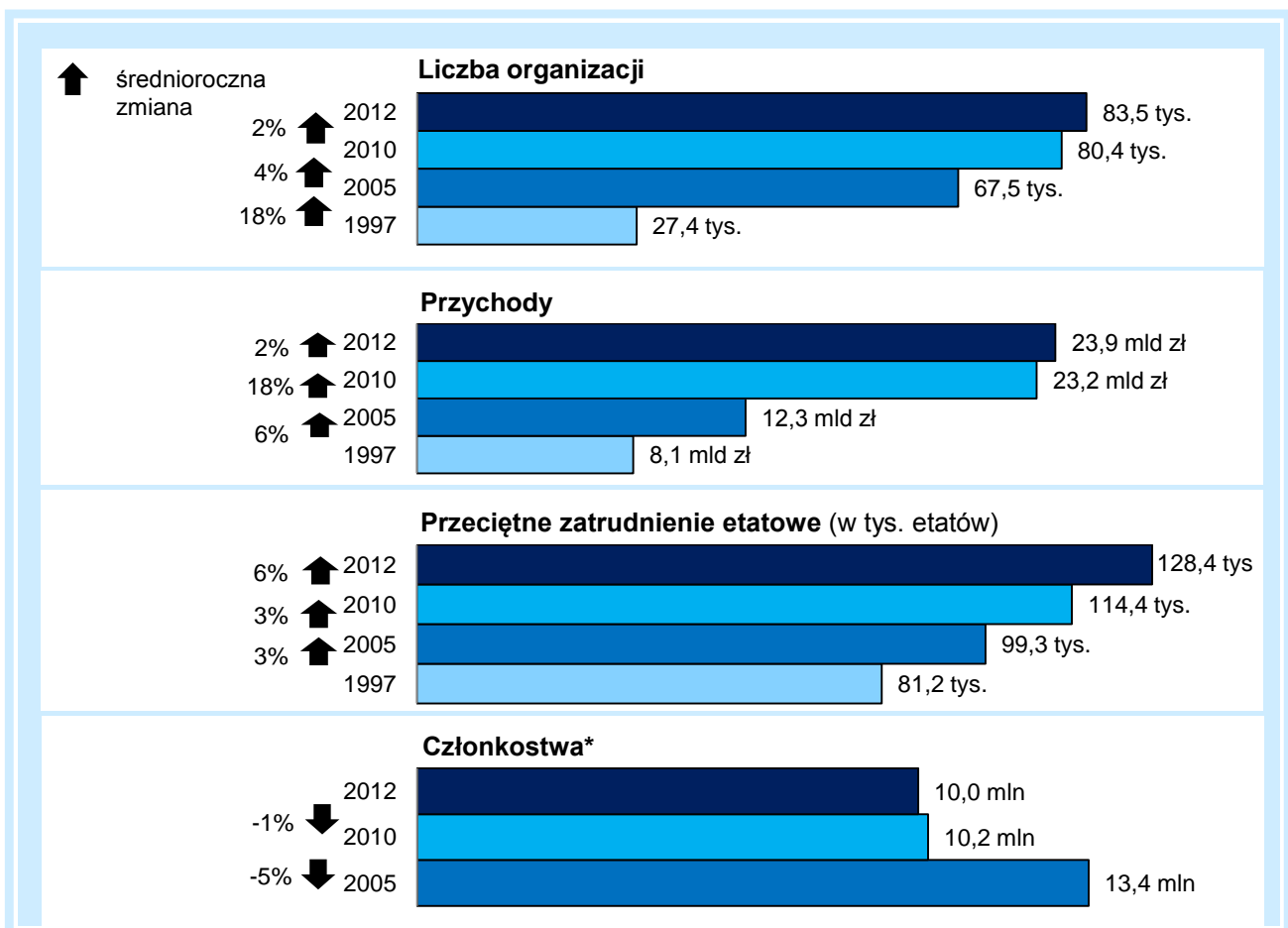

Wstępne wyniki badania społecznej i ekonomicznej kondycji organizacji trzeciego sektora w 2012 r.

KLUCZOWE TENDENCJE W ZBIOROWOŚCI BADANYCH ORGANIZACJI TRZECIEGO SEKTORA

Realizowane już 15 lat badania statystyczne na formularzach z serii SOF pokazują stale rosnącą liczbę aktywnych organizacji trzeciego sektora, wzrost ich łącznego potencjału ekonomicznego, a także redukcję bazy członkowskiej. W latach 1997-2012 liczba działających stowarzyszeń, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych, organizacji samorządu gospodarczego, zawodowego i pracodawców zwiększyła się 3-krotnie. W tym samym stopniu wzrosła także suma przychodów, którymi dysponują te podmioty. Zwiększyła się również, o ponad połowę, liczba pracowników etatowych. W zakresie bazy członkowskiej odnotowano natomiast trend spadkowy, jednakże miał on w porównaniu z innymi zmianami najmniejszą skalę – w latach 2005-2012 suma członkostw we wszystkich badanych organizacjach zmniejszyła się o jedną czwartą.

Wykres 1. Liczba organizacji, przychody, zatrudnienie i baza członkowska badanych organizacji trzeciego sektora w latach 1997-2012

* Dane są sumą deklarowanych przez badane organizacje liczb zrzeszonych w nich osób fizycznych, w przypadku organizacji nieczłonkowskich uwzględniono liczbę członków organów kolegialnych; porównywalne dane dla analizowanej zbiorowości dostępne są za lata 2005, 2010, 2012.

W pierwszych latach objętego badaniami okresu, tj. między rokiem 1997 a 2005, odnotowano największą dynamikę sumy działających organizacji – w tym czasie średnioroczny przyrost liczby aktywnych podmiotów trzeciego sektora wynosił aż 18% (tj. co roku analizowany sektor powiększał się o ok. 5 tys. organizacji). Trzykrotnie niższe od dynamiki wzrostu liczebności było w tym czasie średnioroczne tempo wzrostu ogólnej kwoty przychodów sektora (6%), a sześciokrotnie niższe było tempo wzrostu zatrudnienia (3%). Powyższe dysproporcje w tempie rozwoju zasobów ekonomicznych badanej zbiorowości wynikały przede wszystkim z tego, że na ogół nowopowstające organizacje nie dysponowały na początku swej działalności przychodami ani tym bardziej kadrą pracowniczą w takiej ilości, jaka występowała w grupie „starych” organizacji.

Kolejne pięć lat (2005-2010) to czas bardzo szybkiego rozwoju potencjału finansowego analizowanej zbiorowości (średnioroczny przyrost przychodów wyniósł 18%), i to mimo że dynamika wzrostu liczby wchodzących w jej skład organizacji była znacznie mniejsza (średnioroczny przyrost o 4%). Dzięki większej dostępności środków publicznych dla trzeciego sektora, związanej z wdrożeniem *ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* oraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, w latach 2005-2010 suma przychodów wzrastała co roku o ok. 4,6 mld zł, ale projektowy, krótkookresowy charakter tych nowych środków powodował, że organizacje w niewielkim stopniu decydowały się wykorzystywać je na stabilne formy zatrudnienia, wobec czego tempo wzrostu liczby pracowników etatowych było sześciokrotnie mniejsze niż dynamika przychodów i wyniosło średnio 3% rocznie.

Dostępne z badań na formularzach SOF dane o bazie członkowskiej pozwalają stwierdzić, że w latach 2005-2010 ogólna liczba członkostw w badanym trzecim sektorze zmniejszyła się, a średnioroczny spadek wyniósł 5%, czyli ok. 0,6 mln osób rocznie.

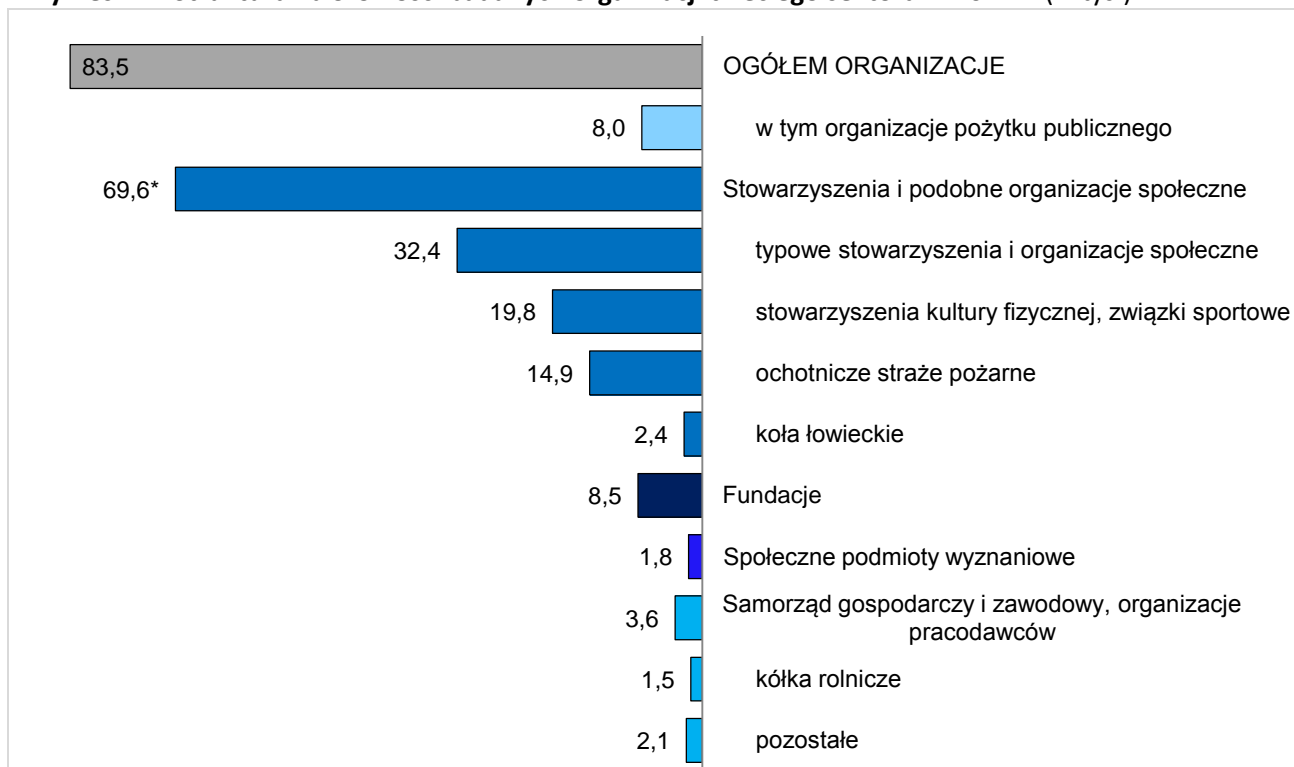
W latach 2010-2012 dotychczasowe trendy utrzymały się, ale dynamika zmian była znacznie mniejsza. Wyjątkiem był tylko wymiar zatrudnieniowy, w którym tempo wzrostu (przyrost na poziomie 6% rocznie) zdaje się świadczyć o przyspieszonym nadrobieniu zapóźnień z lat wcześniejszych. Wzrost liczby aktywnych organizacji oraz sumy przychodów badanego sektora odbywał się w spokojnym, identycznym w obu obszarach tempie, tj. na poziomie 2% rocznie. Baza członkowska ustabilizowała się na poziomie 10 mln, przy minimalnej tendencji spadkowej (średnioroczny ubytek ok. 0,1 mln członkostw tj. 1% rocznie).

LICZEBNOŚĆ BADANYCH ORGANIZACJI TRZECIEGO SEKTORA

W 2012 r. działało 83,5 tys. organizacji trzeciego sektora, wśród których 69,6 tys. stanowiły stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne, 8,5 tys. - fundacje, 3,6 tys. - samorząd gospodarczy i zawodowy oraz organizacje pracodawców, a 1,8 tys. - społeczne podmioty wyznaniowe. Co dziesiąta jednostka w tej zbiorowości posiadała status organizacji pożytku publicznego (OPP) – działało ich w sumie 8,0 tys.

Najliczniejszą zbiorowością w badanym sektorze są stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne. Tworzą ją cztery rodzaje organizacji: stowarzyszenia kultury fizycznej i związki sportowe (19,8 tys.), ochotnicze straże pożarne (14,9 tys.), koła łowieckie (2,4 tys.) oraz pozostałe stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne (32,4 tys.), dalej zwane typowymi stowarzyszeniami i organizacjami społecznymi.

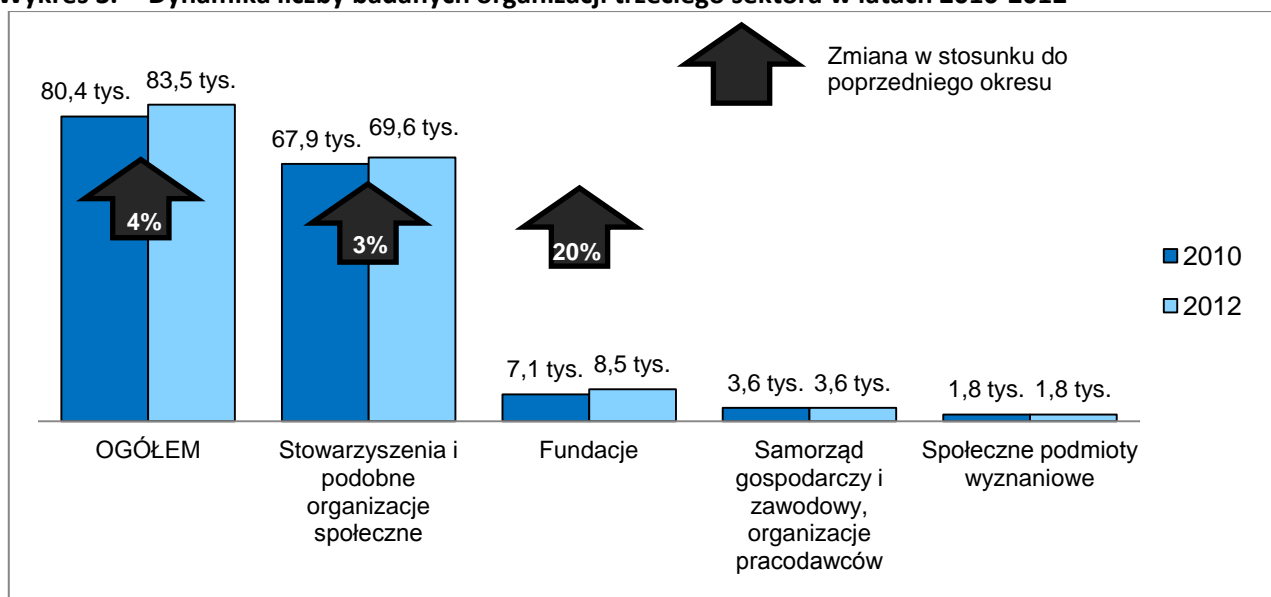
Wykres 2. Struktura zbiorowości badanych organizacji trzeciego sektora w 2012 r. (w tys.)

* Przedstawione na wykresie liczebności stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych zostały zaokrąglone i dlatego ich liczba ogółem jest o 0,1 tys. większa niż wynikałoby to z dodania poszczególnych składowych.

W latach 2010-2012 liczba aktywnych organizacji wzrosła o niespełna 4%, tj. o 3,1 tys. podmiotów. Największą dynamikę liczby badanych organizacji odnotowano wśród fundacji, ich zbiorowość od 2010 r. zwiększyła się o 20%, tj. o 1,4 tys. jednostek. Przyrost liczby stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych wyniósł 1,7 tys., jednak osiągnięta w 2012 r. liczebność była tylko o 3% większa niż wynik sprzed dwu lat. Natomiast wśród organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz wśród społecznych podmiotów wyznaniowych liczebność działających jednostek utrzymywała się w 2012 r. na takim samym poziomie jak dwa lata wcześniej.

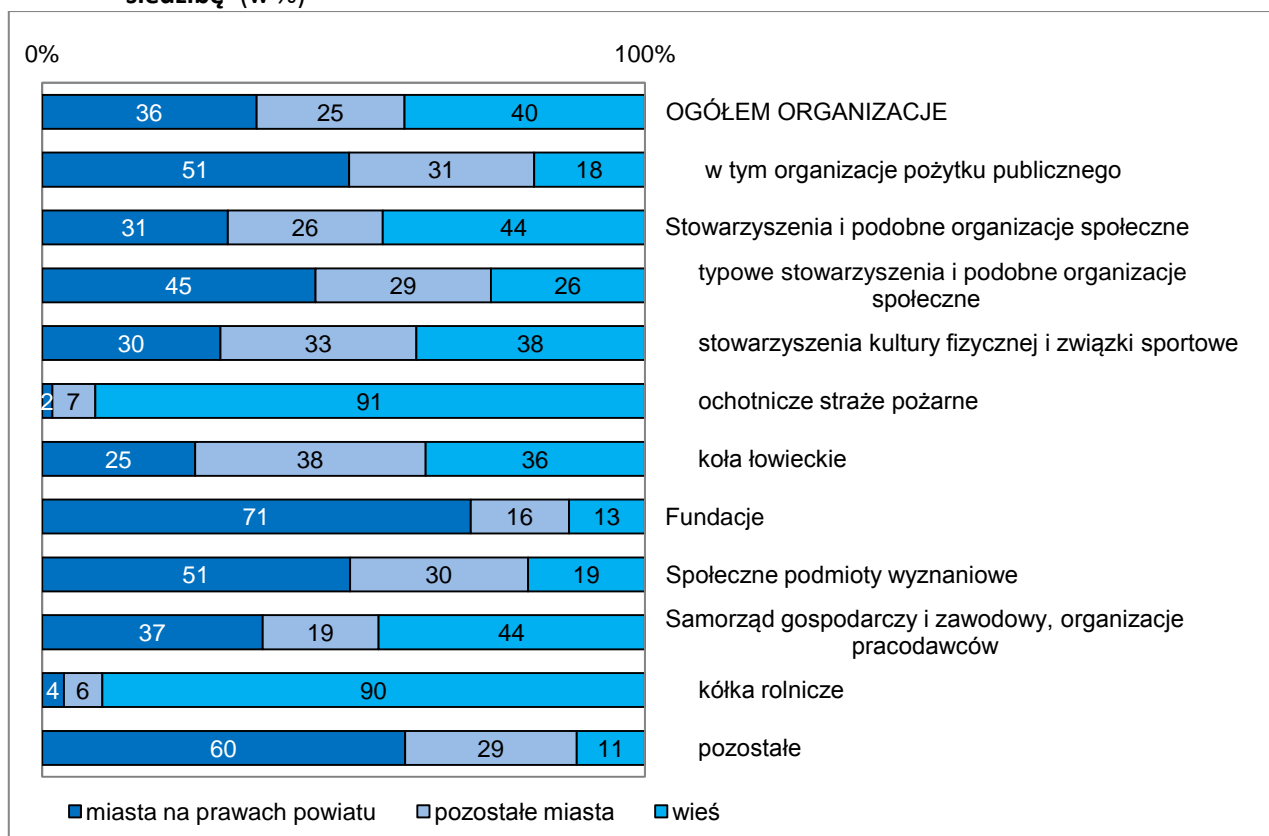
Wykres 3. Dynamika liczby badanych organizacji trzeciego sektora w latach 2010-2012

LOKALIZACJA BADANYCH ORGANIZACJI

Sześć na dziesięć badanych organizacji trzeciego sektora umiejscowionych było w miastach, częściej w miastach na prawach powiatu (36%) niż w pozostałych miastach (25%). Na terenie wsi swoją działalność prowadziło 40% jednostek. Fundacje oraz organizacje pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, bez kółek rolniczych, a także społeczne podmioty wyznaniowe zlokalizowane były najczęściej w miastach na prawach powiatu – odpowiednio 71%, 60% i 51%. Natomiast wśród ochotniczych straży pożarnych i kółek rolniczych dominowały jednostki mające swą siedzibę na wsi (odpowiednio 91% i 90%).

Wykres 4. Badane organizacje trzeciego sektora aktywne w 2012 r. według rodzaju gminy, w której miały siedzibę* (w %)

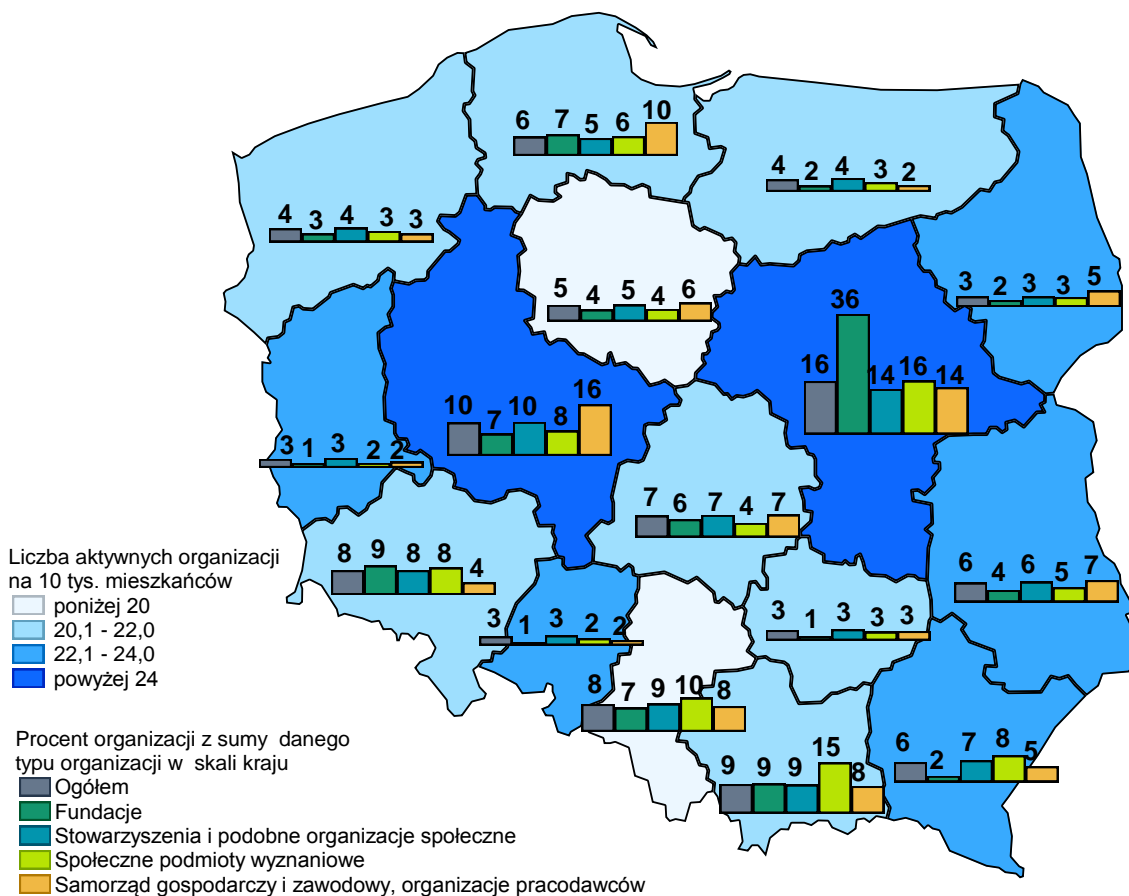
*Dane na wykresie nie zawsze sumują się do 100% ze względu na zaokrąglenia.

Uwzględniając rozmieszczenie badanych organizacji według województw wyraźnie widać, że organizacje prowadzące działalność w 2012 r. najczęściej miały swoją siedzibę na Mazowszu (13,4 tys. – 16%). Wynikało to z wysokiego udziału organizacji zlokalizowanych w Warszawie (8% ze wszystkich organizacji). Zjawisko to w największym zakresie dotyczyło fundacji – 27% z nich mieściło się w Warszawie, a 36% - w województwie mazowieckim. Na drugim miejscu pod względem liczby aktywnych organizacji znalazła się Wielkopolska (8,4 tys.), a na trzecim Małopolska (7,4 tys.). Wielkopolska wyróżnia się relatywnie wysokim odsetkiem zlokalizowanych na jej terenie organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego (16%), natomiast Małopolska wysokim udziałem społecznych podmiotów wyznaniowych (15%). Najmniej aktywnych organizacji w 2012 r. odnotowano w województwach: świętokrzyskim, podlaskim, opolskim i lubuskim, gdyż są to województwa najmniejsze pod względem liczby mieszkańców. W żadnym z nich liczba aktywnych organizacji nie przekraczała 2,7 tys. (w województwach świętokrzyskim i podlaskim było ich po 2,6 tys., a w województwach opolskim i lubuskim – po 2,3 tys.).

W skali kraju, na 10 tys. mieszkańców przypadało średnio 21,7 aktywnych organizacji i było to nieco więcej niż w 2010 r., gdy wskaźnik ten wynosił 20,9. Największą dostępnością organizacji charakteryzowały się województwa: mazowieckie (25,3 organizacji na 10 tys. mieszkańców), wielkopolskie (24,3) i podkarpackie (23,8). Najmniejszą liczbę organizacji na 10 tys. mieszkańców stwierdzono natomiast

w województwie śląskim (15,2), które choć zajmowało czwarte miejsce pod względem liczby aktywnych organizacji (7,0 tys.), to jest drugim województwem (po województwie mazowieckim) pod względem liczby mieszkańców (4,6 mln).

Mapa 1. Badane organizacje trzeciego sektora aktywne w 2012 r. według województwa, w którym miały siedzibę

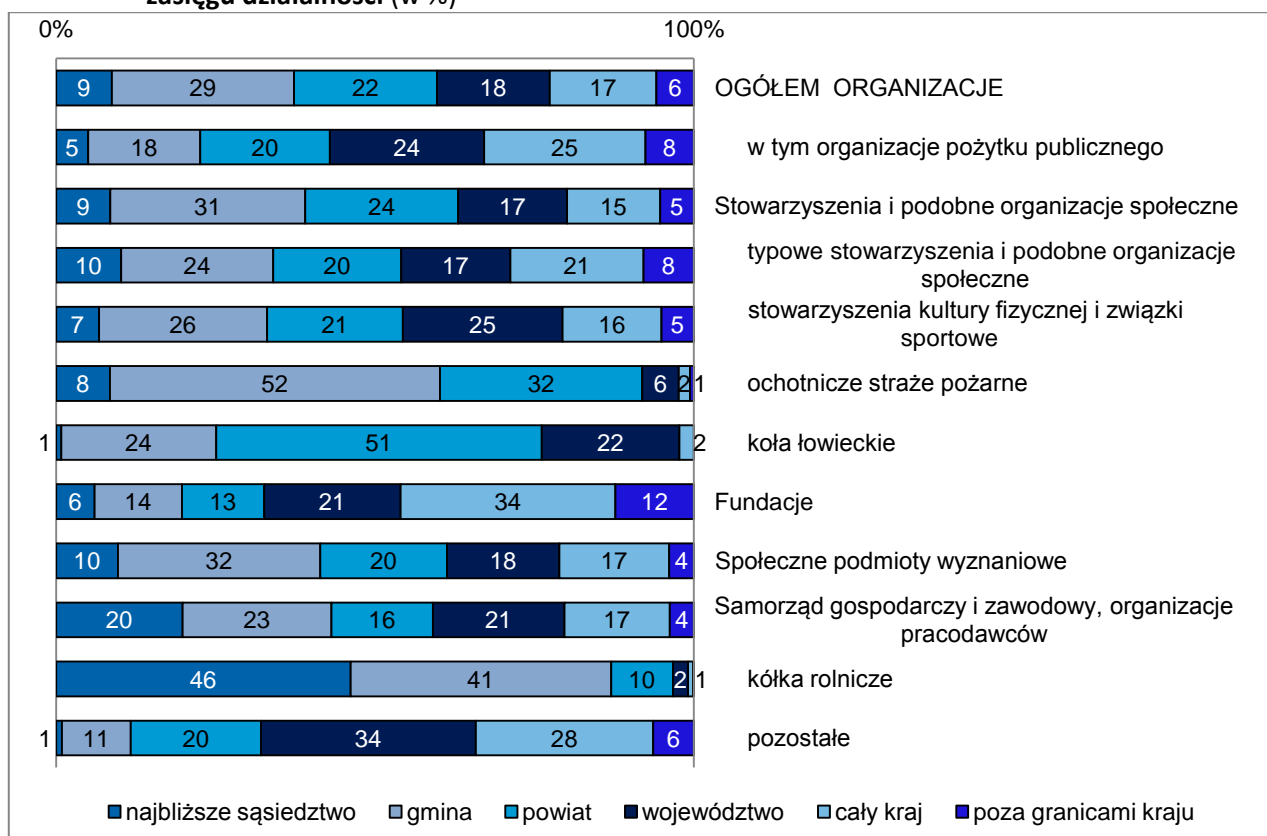

ZASIĘG DZIAŁALNOŚCI

Pośród badanych organizacji trzeciego sektora dominowały podmioty o średnim zasięgu działalności. W 2012 r. działalność na skalę gminy prowadziło 38% jednostek, a powiatu – 22%. Organizacje obejmujące swoją działalnością obszar większy niż powiat, ale nieprzekraczający województwa, stanowiły 18%, zaś na poziomie ponadwojewódzkim, krajowym działało 17% badanych podmiotów. Najmniej liczne były organizacje o najszerszym i najwęższym zakresie działania - wykraczające poza granice kraju stanowiły 6% zbiorowości, a aktywne jedynie w swoim najbliższym sąsiedztwie - 9%.

Biorąc pod uwagę rodzaj organizacji, to obszar *najbliższego sąsiedztwa* lub *teren gminy* był najczęściej wskazywany wśród kółek rolniczych (87%) oraz ochotniczych straży pożarnych (60%). Natomiast aktywność na skalę wojewódzką przeważała wśród pozostałych organizacji samorządu gospodarczego, zawodowego i pracodawców, bez kółek rolniczych (34%). Działalność ogólnokrajowa była najczęściej spotykana w zbiorowości fundacji (zasięg ten miało 34% z nich). Wyraźnie częściej niż pozostałe podmioty trzeciego sektora fundacje prowadziły także działalność międzynarodową (12%).

Wykres 5. Badane organizacje trzeciego sektora aktywne w 2012 r. według maksymalnego terytorialnego zasięgu działalności (w %)

RODZAJE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

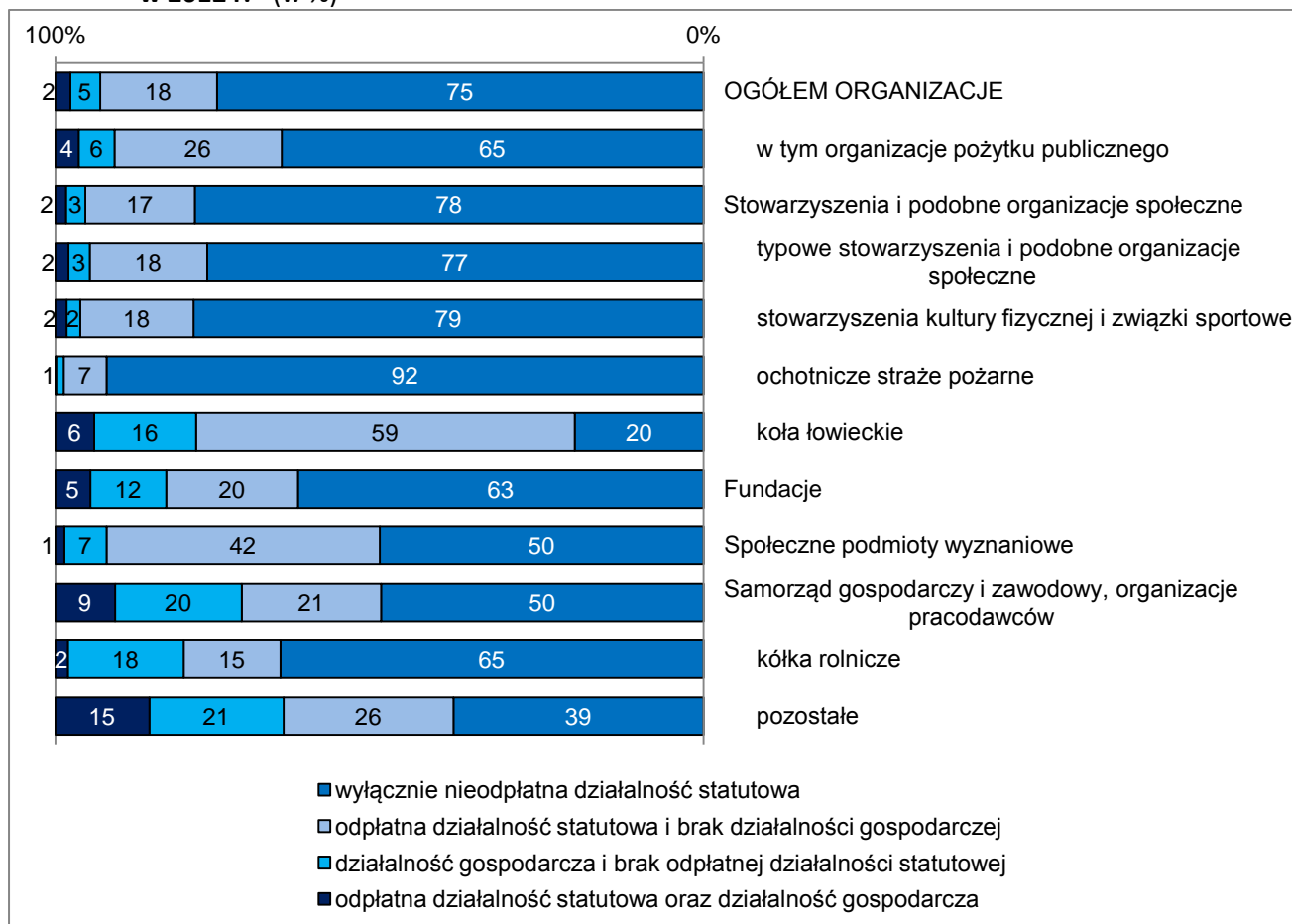
Trzy czwarte badanych organizacji trzeciego sektora w 2012 r. prowadziło wyłącznie nieodpłatną działalność statutową (75%). Stosunkowo liczne były także podmioty, które prowadziły działalność statutową zarówno w formie odpłatnej, jak i nieodpłatnej, lecz nie prowadziły działalności gospodarczej (18%). Natomiast organizacje prowadzące działalność gospodarczą, bez względu na to czy towarzyszyła jej odpłatna działalność statutowa czy też nie, stanowiły jedynie 7% wszystkich badanych jednostek.

Między 2010 r. a 2012 r. udział organizacji prowadzących wyłącznie nieodpłatną działalność statutową zwiększył się o 3 p. proc. (z 72% do 75%), co wiązało się ze zmniejszeniem udziału organizacji prowadzących odpłatną działalność statutową bądź działalność gospodarczą albo oba rodzaje działalności równocześnie (w każdej z tych 3 grup po 1 p. proc.). W liczbach bezwzględnych grupa organizacji pobierających opłaty w ramach co najmniej jednej z dwóch odpłatnych form działalności zmniejszyła się o 1,6 tys. podmiotów (z 22,5 tys. do 20,9 tys.).

Struktura badanych organizacji ze względu na rodzaj działalności ukazuje znaczne zróżnicowanie między poszczególnymi typami podmiotów trzeciego sektora. Prowadzenie wyłącznie nieodpłatnej działalności statutowej odnotowywano najczęściej w przypadku stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych (78%), a wśród nich w zbiorowości ochotniczych staży pożarnych (92%). Wyjątek pośród stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych stanowiły koła łowieckie, które najczęściej prowadziły odpłatną działalność statutową bez działalności gospodarczej (59%), a relatywnie duża część tych jednostek prowadziła działalność gospodarczą (22%), z tego 6% łącznie z odpłatną działalnością statutową, a 16% bez niej. Pośród społecznych podmiotów wyznaniowych oraz organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego, zawodowego i pracodawców po połowie podmiotów angażowało się w działalność pozwalającą na pobieranie opłat, przy czym społeczne podmioty wyznaniowe częściej korzystały wyłącznie z odpłatnej działalności statutowej (42%) niż z działalności gospodarczej (samej - 7%, albo z odpłatną działalnością statutową - 1%), zaś organizacje samorządu gospodarczego, zawodowego i pracodawców

niemal równie często wybierały działalność gospodarczą bez odpłatnej działalności statutowej (20%), jak i odwrotnie – odpłatną działalność statutową bez działalności gospodarczej (21%), a 9% łączyło obie formy.

Wykres 6. Struktura badanych organizacji trzeciego sektora według rodzajów prowadzonej działalności w 2012 r.* (w %)

*Dane na wykresie nie zawsze sumują się do 100% ze względu na zaokrąglenia.

DZIEDZINY DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ

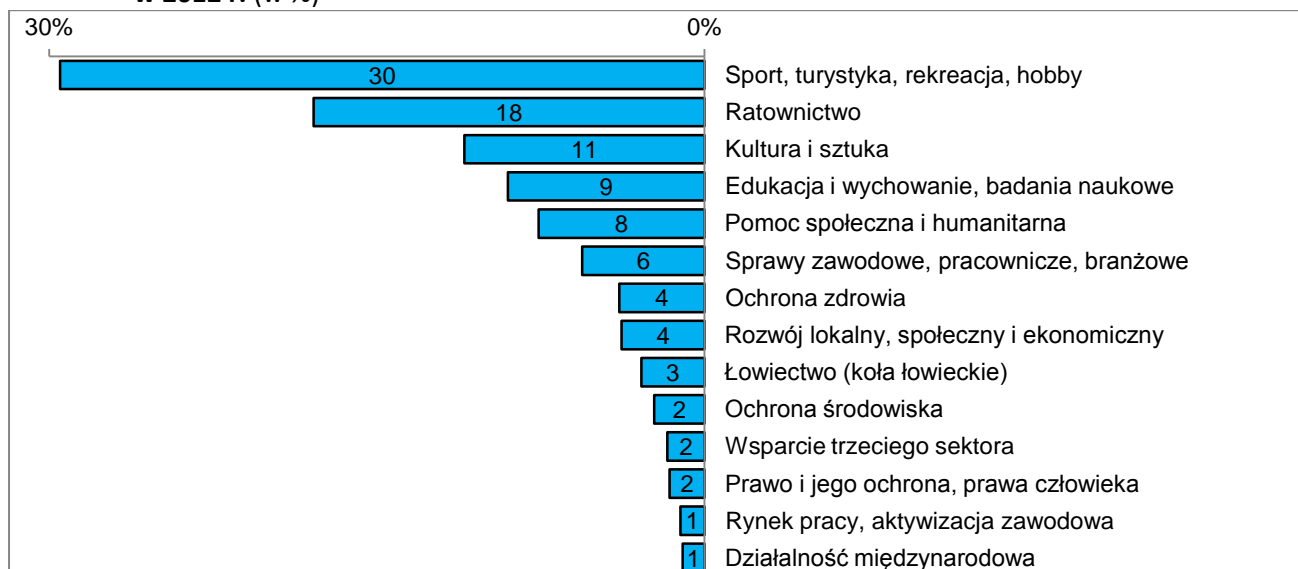
Badane organizacje w 2012 r. najczęściej jako główną dziedzinę swojej działalności statutowej deklarowały *sport, turystykę, rekreację, hobby* oraz *ratownictwo* – w sumie jedną z tych dwu dziedzin wykazała niemal połowa jednostek (odpowiednio 30% i 18%). Wynik ten związany jest z dużą reprezentacją stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych oraz ochotniczych straży pożarnych wśród badanych organizacji trzeciego sektora – łącznie stanowiły one 42% analizowanej zbiorowości.

Kolejnymi pod względem popularności dziedzinami działalności były *kultura i sztuka* (11%), *edukacja i wychowanie, badania naukowe* (9%) oraz *pomoc społeczna i humanitarna* (8%). Mniej rozpowszechnione obszary aktywności stanowiły *sprawy zawodowe, pracownicze, branżowe* (6%), *ochrona zdrowia* oraz *rozwój lokalny* (po 4%).

W 2012 r. rozkład procentowy dziedzin działalności między poszczególne organizacje był bardzo zbliżony do wyników uzyskanych w badaniach na formularzach SOF-1 i SOF-4 za 2010 r. Odnotowane różnice w udziałach poszczególnych dziedzin nie przekraczały 1 p. proc.

Wykres 7. Badane organizacje trzeciego sektora według najważniejszej dziedziny działalności statutowej* w 2012 r. (w %)

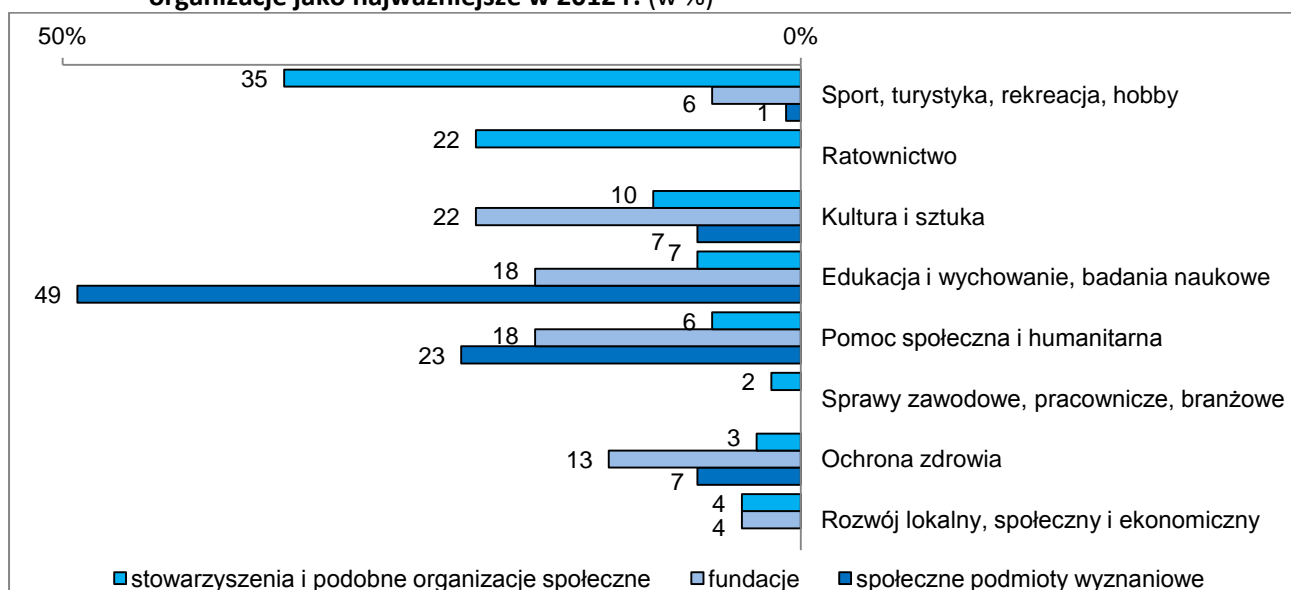
* Dziedzinę działalności statutowej określono na podstawie pierwszego najważniejszego pola działalności statutowej wskazywanego przez organizację. Pozostałe nieuwzględnione na wykresie dziedziny działalności wykazywało mniej niż po 1% badanych organizacji; były to religia (0,8%) oraz pozostała działalność (0,3%).

Dane na wykresie nie sumują się do 100% ze względu na zaokrąglenia.

Rozpatrując specyfikę działalności poszczególnych rodzajów organizacji trzeciego sektora pod kątem dominującej w danej zbiorowości dziedziny działalności statutowej, można zauważyć istnienie pewnych prawidłowości. *Sportem, turystyką, rekreacją, hobby* w sposób naturalny zajmowały się niemal wszystkie stowarzyszenia kultury fizycznej i związki sportowe, zaś *ratownictwem* – ochotnicze straże pożarne. Domenę działalności niemal 3 na 4 społecznych podmiotów wyznaniowych stanowiły *edukacja i wychowanie* lub *pomoc społeczna i humanitarna* (odpowiednio 49% i 23%). Z kolei większość fundacji (prawie 60%) jako najistotniejsze wskazała pola działalności mieszczące się w zakresie trzech dziedzin: *kultury i sztuki* (22%), *edukacji i wychowania* (18%) lub *pomocy społecznej i humanitarnej* (18%).

Organizacje pożytku publicznego ponad 3-krotnie częściej niż ogół badanych podmiotów trzeciego sektora deklarowały, że działały głównie w dziedzinie *pomocy społecznej i humanitarnej* (25% wobec 8%) oraz *ochrony zdrowia* (14% wobec 4%).

Wykres 8. Struktura stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji oraz społecznych podmiotów wyznaniowych według dziedzin działalności statutowej deklarowanych przez organizacje jako najważniejsze w 2012 r. (w %)

RODZAJE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

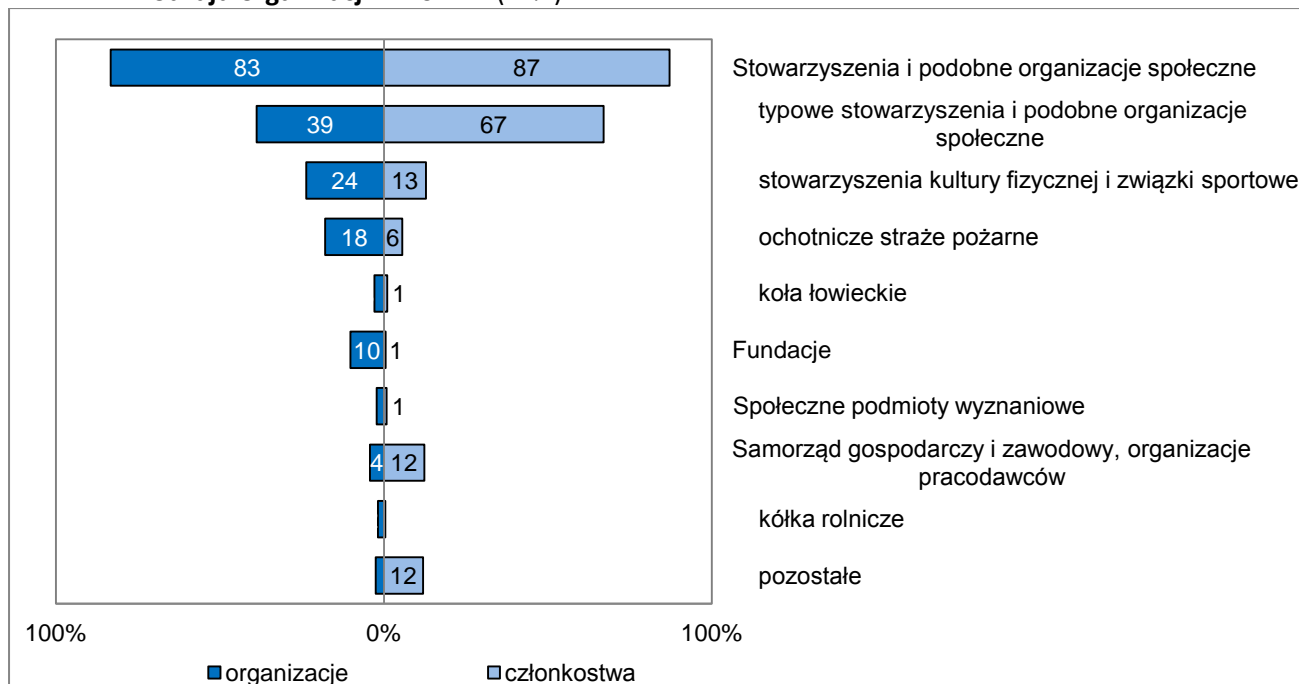
W świetle uzyskanych wyników 5,8 tys. badanych organizacji trzeciego sektora zadeklarowało, że prowadziły w 2012 r. działalność gospodarczą i było to o 1 tys. podmiotów mniej (tj. o 15%) niż 2 lata wcześniej. Aktywność podejmowana w ramach działalności gospodarczej miała różnorodny charakter, gdyż jej poszczególne rodzaje obejmowały aż 70 z 88 działów Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Zauważyć jednak trzeba, że 2/3 badanych podmiotów zgrupowanych było w 7 działach, a w żadnym z pozostałych 63 działów PKD nie było więcej niż 5% organizacji prowadzących działalność gospodarczą.

Najczęściej jako przeważający rodzaj aktywności gospodarczej badane jednostki wskazywały *działalność związaną z obsługą rynku nieruchomości* (19% - głównie wynajem nieruchomości), *działalność profesjonalną, naukową, techniczną* (14% - w szczególności związaną z reklamą), *edukację* (również 14% - głównie pozaszkolne formy edukacji) oraz *rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo* (11% - głównie łowiectwo). Nieco rzadziej dominujący rodzaj prowadzonej przez organizacje działalności mieścił się w zakresie *handlu hurtowego i detalicznego* (9%), *informacji i komunikacji* oraz *działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją* (po 7%), a także *działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej* (6% - głównie związanej z organizacją targów, wystaw i kongresów oraz działalnością organizatorów turystyki).

BAZA CZŁONKOWSKA

Aktywne organizacje objęte badaniami na formularzach SOF-1 i SOF-4 wykazały, że na koniec 2012 r. posiadały łącznie 10,0 mln członkostw.¹ Grupą, która charakteryzuje się największym potencjałem członkowskim są typowe stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne. Stanowiły one 39% ogółu organizacji, natomiast posiadały one zdecydowaną większość (67%) sumy członkostw zadeklarowanych przez badane podmioty trzeciego sektora. Stowarzyszenia kultury fizycznej i związki sportowe zajmowały drugie miejsce pod względem liczby przynależących do nich osób (13% wszystkich członkostw), a organizacje pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego - trzecie (12%).

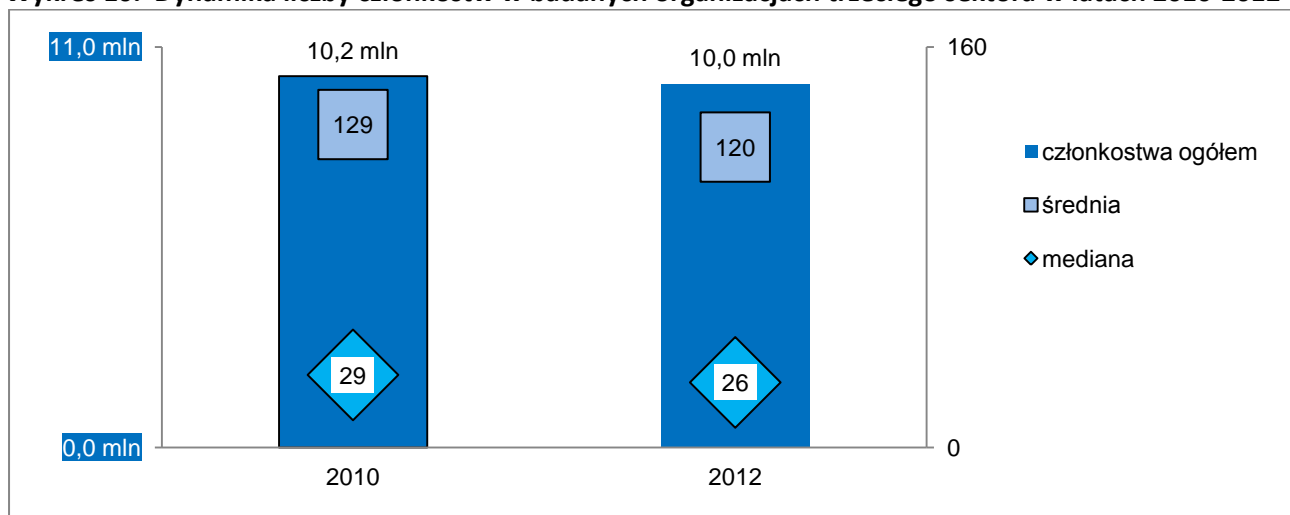
Wykres 9. Struktura liczebności badanych organizacji trzeciego sektora i ich bazy członkowskiej według rodzaju organizacji w 2012 r. (w %)

¹ Liczba członkostw to suma zadeklarowanych przez badane organizacje liczb zrzeszonych w nich osób fizycznych. W skali kraju liczba członkostw, nie równa się sumie obywateli kraju należących do jakiegokolwiek organizacji, gdyż jedna osoba może być równocześnie członkiem wielu organizacji. W przypadku fundacji oraz innych organizacji, które nie zrzeszają osób fizycznych wzięto pod uwagę liczbę członków ich organów kolegialnych.

Z perspektywy pojedynczej organizacji – najwięcej członków miały organizacje pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego bez kółek rolniczych (zrzeszały średnio po 563 osoby), a następnie typowe stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne (zrzeszały średnio po 206 osób). Wyraźnie mniejsze przeciętne liczby członków posiadały stowarzyszenia kultury fizycznej i związki sportowe (65 osób), społeczne podmioty wyznaniowe (46 osób), koła łowieckie (42 osoby) oraz ochotnicze straże pożarne (37 osób). Spośród organizacji członkowskich najmniej zasobne w członków okazały się kółka rolnicze, które średnio zrzeszały 26 osób.

Wykres 10. Dynamika liczby członkostw w badanych organizacjach trzeciego sektora w latach 2010-2012

Do badanych organizacji trzeciego sektora częściej należą mężczyźni niż kobiety – w 2012 r. panowie stanowili 56% ogółu zrzeszonych. Szczególnie „męski charakter” mają koła łowieckie (98% mężczyzn), następnie ochotnicze straże pożarne (90%) oraz stowarzyszenia kultury fizycznej i związki sportowe (72%). Kobiety miały wyraźną przewagę w społecznych podmiotach wyznaniowych (76%).

W latach 2010-2012 średnioroczny spadek liczby członkostw ogółu badanych organizacji wyniósł ok. 100 tys. Dynamika liczby członkostw w okresie 2 lat między ostatnimi badaniami (- 1% rocznie) była przeciwstawna jednoczesnemu wzrostowi liczby aktywnych organizacji (+2% rocznie), co przełożyło się na obniżenie średniej liczby członków przypadającej na jedną organizację (ze 129 osób do 120), jak i na spadek mediany członkostw w badanej zbiorowości (z 29 osób do 26).

PRACA SPOŁECZNA

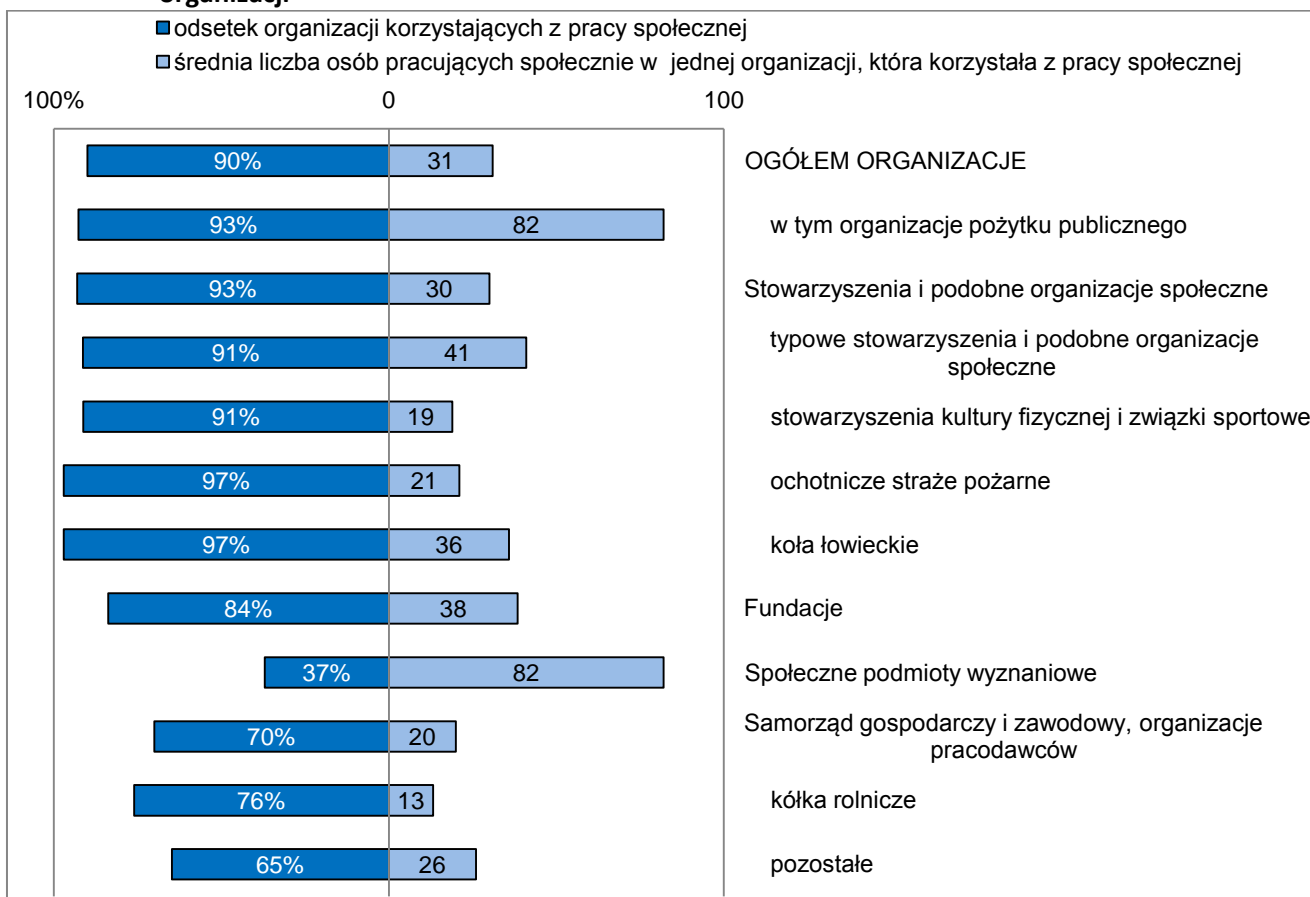
Korzystanie z pracy społecznej² zadeklarowało 90% badanych organizacji. W formularzach SOF za 2012 r. wykazały one, że łącznie wolontariat na ich rzecz świadczyło 2,3 mln osób, zarówno członków organizacji, jak też osób, które bezpłatnie i dobrowolnie pomagały w działalności, chociaż nie były ich członkami.

Największe rozpowszechnienie wolontariatu stwierdzono wśród stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych (93%), a wśród nich w ochotniczych strażach pożarnych i kołach łowieckich (po 97%). Ponadprzeciętnie często z pracy społecznej korzystały też organizacje pożytku publicznego (93%). Na niższym poziomie kształtuje się rozpowszechnienie pracy społecznej wśród fundacji (84%) oraz w organizacjach samorządu gospodarczego, zawodowego i pracodawców (70%). Natomiast najniższy odsetek jednostek deklarujących korzystanie z takiej pracy odnotowano wśród społecznych podmiotów wyznaniowych (37%).³

² Praca społeczna jest to praca świadczona dobrowolnie i bez wynagrodzenia zarówno przez członków organizacji, jak i osoby niebędące jej członkami.

³ Może się to wiązać z faktem, że sprawozdawczość statystyczną w tego typu jednostkach wypełniają osoby odpowiedzialne za finanse, które mogą nie posiadać wiedzy na temat osób angażujących się w pracę społeczną.

Wykres 11. Praca społeczna w badanych organizacjach trzeciego sektora w 2012 r. według rodzaju organizacji

Średnia liczba osób pracujących społecznie w 2012 r. w organizacjach trzeciego sektora, które korzystały z pracy społecznej, wyniosła 31 osób, przy czym w połowie organizacji działało nie więcej niż 14 wolontariuszy. Najwyższą średnią liczbę wolontariuszy odnotowano w społecznych podmiotach wyznaniowych – 82 osoby, a najniższą w kółkach rolniczych oraz stowarzyszeniach kultury fizycznej i związkach sportowych (odpowiednio 13 i 19 osób). Najbardziej zróżnicowaną grupą organizacji pod względem liczby wolontariuszy były wspomniane już społeczne podmioty wyznaniowe, wśród których występowała mała grupa podmiotów korzystających z pracy społecznej bardzo dużej liczby osób, o czym świadczy wysoka średnia (82 osoby), a jednocześnie połowa badanych podmiotów wyznaniowych miała nie więcej niż 6 wolontariuszy. Najbardziej jednorodną pod względem liczby pracujących społecznie były koła łowieckie, wśród których średnia wyniosła 36 wolontariuszy a mediana 32.

Wśród wolontariuszy wykazanych przez badane organizacje, podobnie jak wśród ich członków, wyższy był udział mężczyzn niż kobiet – stanowili oni 58% pracujących społecznie. Większym udziałem kobiet niż mężczyzn wśród pracujących społecznie charakteryzowały się tylko fundacje (63% wolontariuszy stanowiły kobiety) i społeczne podmioty wyznaniowe (54%). Proporcje płci wśród wolontariuszy były wyrównane w kółkach rolniczych (50% stanowiły kobiety)⁴ oraz wśród typowych stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych (51%). W pozostałych rodzajach badanych organizacji udział kobiet wśród osób pracujących społecznie był poniżej 43%, a szczególnie niski - w kołach łowieckich (2%) i ochotniczych strażach pożarnych (13%).

Na przestrzeni lat 2010-2012 obok wzrostu liczby aktywnych organizacji o 4% zaobserwowano wzrost odsetka organizacji korzystających z pracy społecznej z 85% do 90%, podczas gdy ogólna liczba wolontariuszy pozostała na tym samym poziomie (2,3 mln osób). W rezultacie odnotowano znaczny spadek przeciętnej liczby wolontariuszy (z 40 do 31 osób) i niewielkie obniżenie mediany (z 15 do 14). Spadek przeciętnej liczby

⁴ W ramach kółek rolniczych działały także koła gospodyń wiejskich, co przyczyniło się do wyrównania proporcji między zaangażowanymi w pracę społeczną mężczyznami a kobietami.

osób pracujących społecznie wynikał również z istotnego zmniejszenia bazy wolontariackiej dużych organizacji (w zbiorowości podmiotów zatrudniających co najmniej 10 osób liczba wolontariuszy obniżyła się o 44%) na rzecz wzmocnienia się w tym zakresie organizacji niekorzystających w ogóle z pracy płatnej (baza pracujących społecznie w grupie organizacji bez płatnego personelu zwiększyła się aż o 41%).

PRACA PŁATNA

Na koniec 2012 r. w badanych organizacjach trzeciego sektora na podstawie stosunku pracy zatrudnionych było łącznie 147 tys. osób, w tym dla niemal 126 tys. osób praca ta stanowiła główne miejsce zatrudnienia. W całym 2012 r. wszystkie objęte badaniami na formularzach SOF-1 i SOF-4 podmioty dysponowały 123,2 tys. pełnych etatów. Udział badanego trzeciego sektora w zatrudnieniu w gospodarce narodowej na koniec 2012 r. wyniósł 0,9%, a w sektorze prywatnym - 1,2%.

W świetle wcześniejszych badań zatrudnienie w organizacjach trzeciego sektora charakteryzuje się wyraźną feminizacją. Potwierdziło się to również w 2012 r. – aż 72% zatrudnionych stanowiły kobiety. Szczególnie wysoki udział kobiet wśród zatrudnionych odnotowano w społecznych podmiotach wyznaniowych (80%). Ponadto wśród pracowników badanych organizacji relatywnie wysoki był też wskaźnik zatrudnienia osób z orzeczoną niepełnosprawnością (4%) oraz emerytów (7%).

Wykres 12. Odsetek organizacji zatrudniających i średnia liczba pracowników etatowych w badanych organizacjach trzeciego sektora w 2012 r.

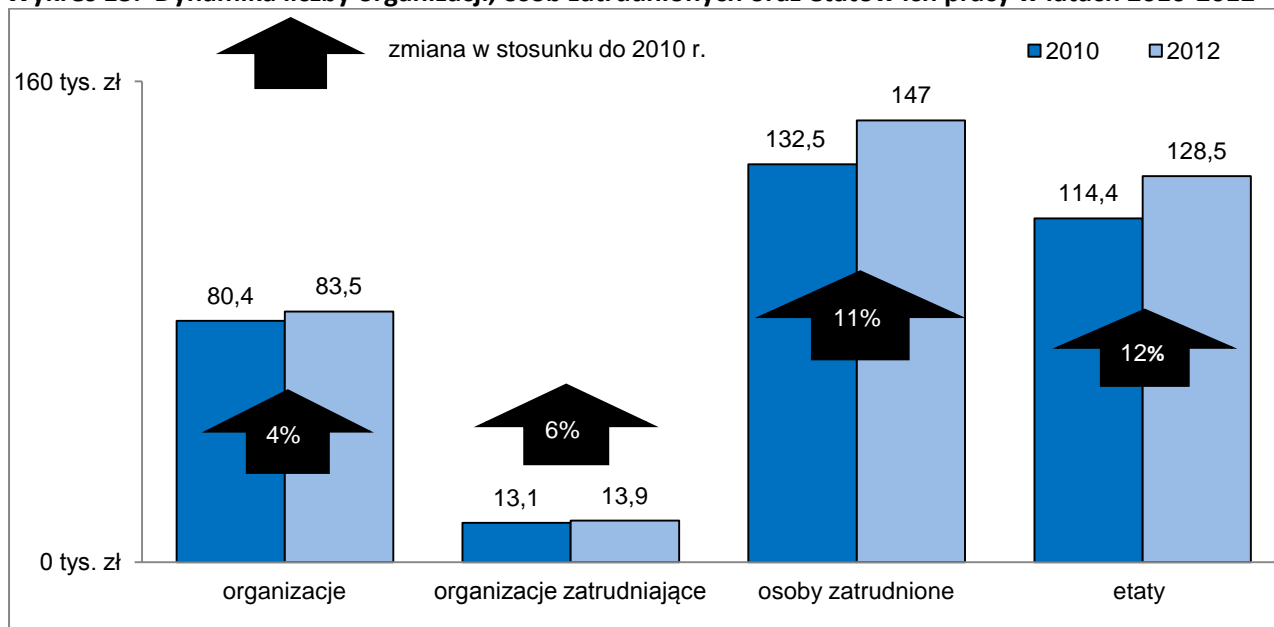
Większość badanych organizacji działała wyłącznie w oparciu o pracę społeczną. Brak korzystania z płatnego personelu deklarowało 61% z nich (w tym 66% stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, 43% fundacji oraz 15% społecznych podmiotów wyznaniowych). W organizacjach, które korzystały z pracy płatnej częściej występowało zatrudnienie wyłącznie na umowy cywilnoprawne (umowy-zlecenia, umowy o dzieło itp.) niż zatrudnienie etatowe. Korzystanie z pracy płatnej wyłącznie w oparciu o umowy cywilnoprawne dotyczyło 22% ogółu organizacji, natomiast podmioty zatrudniające pracowników na podstawie stosunku pracy stanowiły 17% podmiotów aktywnych w 2012 r. Relatywnie najczęściej pracowników etatowych miały społeczne podmioty wyznaniowe (81%), organizacje pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego (42%) oraz fundacje (28%). Z pracy etatowej korzystało także 12% stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych.

Zróznicowanie organizacji pod względem liczby osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy było dość duże. Pomimo iż przeciętna liczba pracowników organizacji zatrudniających była relatywnie wysoka – 11 osób, to mediana dla tej zbiorowości wyniosła 3 osoby. Wyraźne były też różnice między poszczególnymi rodzajami organizacji w zakresie przeciętnej liczby zatrudnionych osób – najwyższą średnią stwierdzono wśród społecznych podmiotów wyznaniowych (27 pracowników), najmniejszą natomiast wśród ochotniczych straży pożarnych (2 pracowników).

W strukturze zatrudnienia ze względu na rodzaj organizacji największy udział miały stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne (52%), następnie społeczne podmioty wyznaniowe (27%) oraz fundacje (15%). Mniejsze znaczenie jako pracodawcy miały organizacje samorządu gospodarczego i zawodowego oraz pracodawców (6% pracujących).

Pomiędzy rokiem 2010 a 2012 skala zatrudnienia w organizacjach trzeciego sektora wzrosła o 7 tys. etatów, a jeśli spojrzeć na liczbę pracowników zatrudnionych w ramach stosunku pracy - o 14,5 tys. osób. Rozwój ten widoczny był na poziomie udziału osób zatrudnionych w ramach badanych organizacji wśród pracujących w gospodarce narodowej, który wzrósł o 0,1 p. proc. (z 0,8% do 0,9%).

Wykres 13. Dynamika liczby organizacji, osób zatrudnionych oraz etatów ich pracy w latach 2010-2012

W latach 2010-2012 liczba etatowych miejsc pracy rosła znacznie szybciej niż liczba wszystkich organizacji, a nawet - niż liczba organizacji zatrudniających. Podczas gdy liczebność wszystkich podmiotów zwiększyła się o 4% i liczba jednostek korzystających z pracy etatowej - o 6%, to suma ich pracowników wzrosła o 11%, a wymiar tej pracy liczony w pełnych etatach - o 8%. Ten wyraźny przyrost zatrudnienia miał miejsce głównie za sprawą podmiotów zatrudniających relatywnie dużą liczbę osób – grupa organizacji zatrudniających co najmniej 10 osób zwiększyła się o 14%, a liczba ich pracowników o 13%.

PRZYCHODY

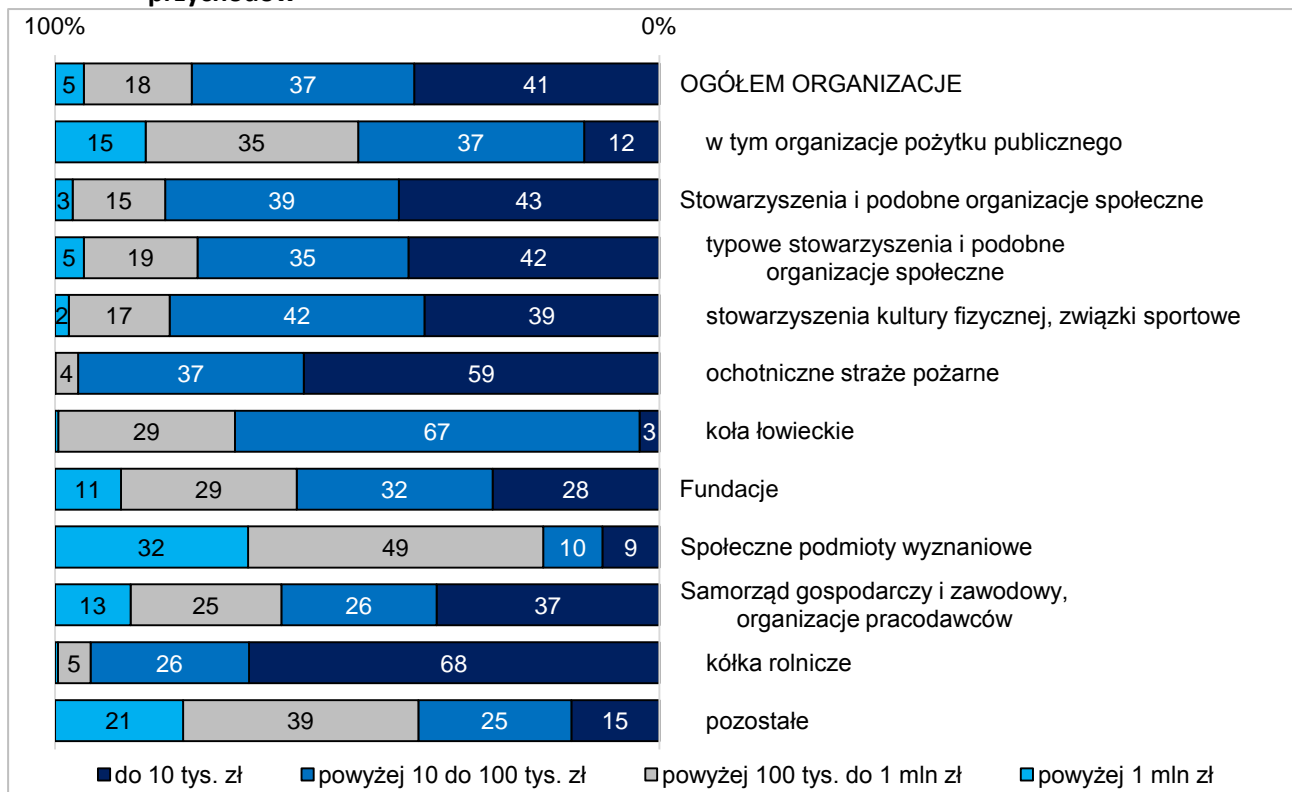
W 2012 r. ponad 90% objętych badaniem organizacji trzeciego sektora wypracowywało samodzielnie bądź otrzymywało środki finansowe. W zdecydowanej większości przypadków nie były to duże kwoty. Roczne przychody nieprzekraczające 10 tys. zł wykazało 41% badanych organizacji. Budżety w kwotach powyżej 10 tys. zł a nieprzekraczające 100 tys. zł posiadało 37% podmiotów, zaś w przedziale powyżej 100 tys. zł, ale nie więcej niż 1 mln zł – 18% jednostek. Natomiast najmniej liczną grupę (5%) stanowiły podmioty o przychodach powyżej 1 mln zł.

Największy odsetek organizacji, które uzyskiwały przychody z najwyższego przedziału występował w grupie społecznych podmiotów wyznaniowych (32%), organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego (13%), a następnie fundacji (11%). Wśród stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych

analogiczny odsetek jednostek był dużo niższy (3%). Natomiast wśród typowych stowarzyszeń i organizacji społecznych 42% stanowiły podmioty, których roczny budżet nie przekraczał 10 tys. zł. Szczególnie niskimi przychodami wyróżniały się kółka rolnicze oraz ochotnicze straże pożarne. W pierwszym z wymienionych rodzajów organizacji podmioty o budżetach nieprzekraczających 10 tys. zł stanowiły aż 68% zbiorowości, w drugim - 59%.

Wśród podmiotów posiadających status organizacji pożytku publicznego najmniejszą grupą (12%) były podmioty z przychodami poniżej 10 tys. zł. Nieco większą część OPP (15%) stanowiły jednostki o budżetach powyżej 1 mln zł, zaś największa część organizacji pożytku publicznego (37%) miała przychody przekraczające 10 tys. zł, ale nie większe niż 100 tys. zł.

Wykres 14. Struktura badanych organizacji trzeciego sektora ze względu na wysokość uzyskiwanych przychodów *

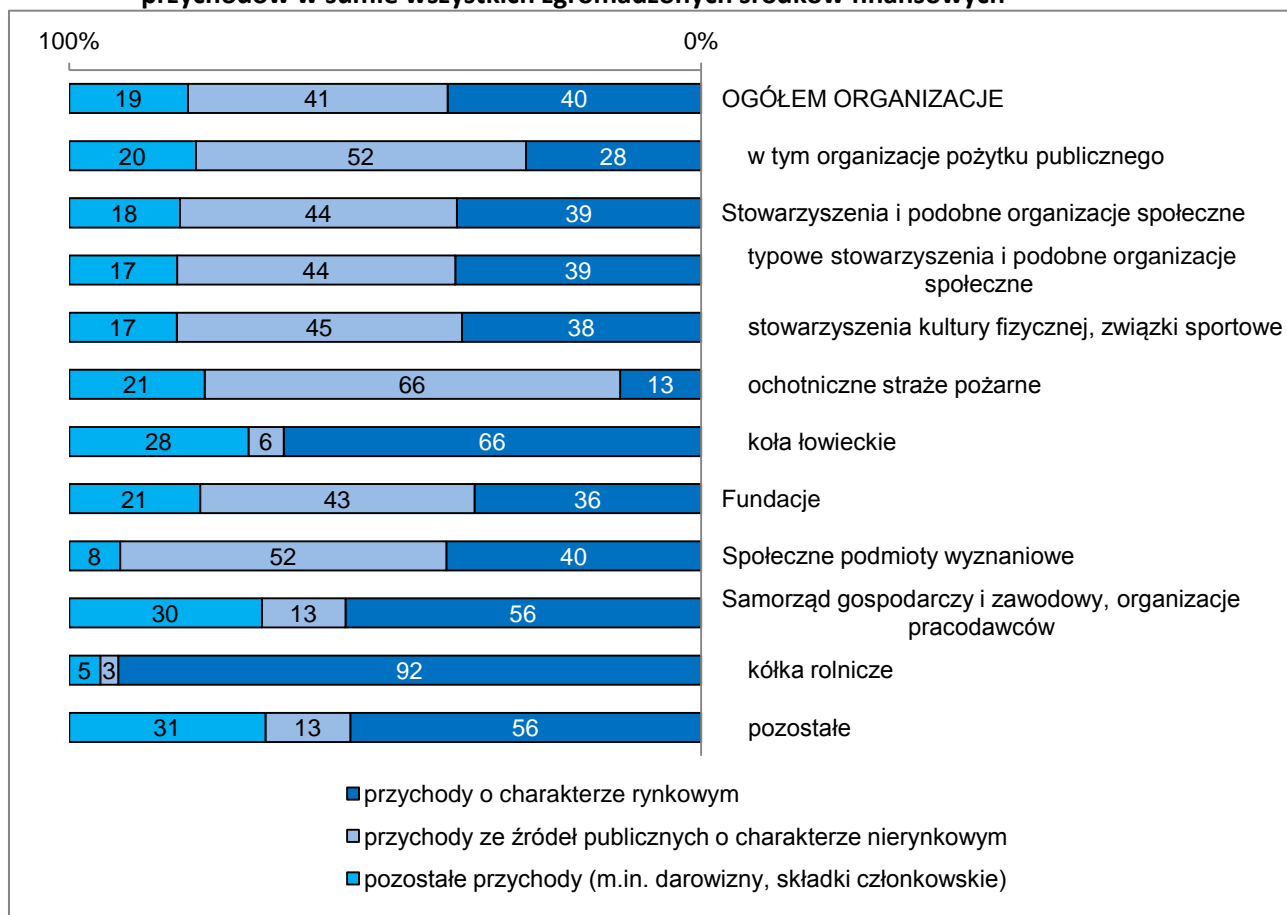
*Dane na wykresie nie zawsze sumują się do 100% ze względu na zaokrąglenia.

Analizowana zbiorowość charakteryzowała się bardzo dużym rozwarstwieniem finansowym, zarówno pomiędzy poszczególnymi rodzajami organizacji objętymi badaniem, jak i wewnątrz tych grup. Świadczy o tym występowanie znacznych dysproporcji pomiędzy wysokością średnich i median uzyskanych przychodów. Przeciętna wartość przychodów w 2012 r. obliczona dla wszystkich objętych badaniem jednostek wyniosła 287,9 tys. zł. Natomiast średnie przychodów wyliczone dla poszczególnych grup organizacji wyniosły odpowiednio: 183,4 tys. dla stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, 707,9 tys. zł dla fundacji, 713,6 tys. zł dla organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz 1,4 mln zł dla społecznych podmiotów wyznaniowych. Analogiczna wartość dla wszystkich podmiotów, które posiadały status organizacji pożytku publicznego wyniosła 867,3 tys. zł. Natomiast kwoty przychodów, które nie były przekraczane przez 50% opisywanych organizacji (mediana) uplasowały się na znacznie niższym poziomie. Mediana przychodów dla całej przebadanej zbiorowości wyniosła tylko 18,4 tys. zł, a w poszczególnych grupach organizacji rozpatrywanych oddzielnie wskaźnik ten wyniósł odpowiednio: 15,2 tys. zł dla stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, 53,6 tys. zł dla fundacji, 38,8 tys. zł dla organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz 535,1 tys. zł dla społecznych podmiotów wyznaniowych. Z kolei mediana dla wszystkich jednostek, które cechowały się posiadaniem statusu organizacji pożytku publicznego wyniosła 100,8 tys. zł.

W strukturze przychodów całego badanego sektora nieznacznie przeważały (41%) środki publiczne o charakterze nierynkowym (głównie fundusze przekazane ze źródeł administracji krajowej - 29% oraz publicznych źródeł zagranicznych – 12%). Nieco mniejszą część (40%) stanowiły przychody o charakterze rynkowym (tj. z działalności gospodarczej - 18%, odpłatnej działalności statutowej - 17%, zleceń przekazanych na podstawie ustawy o zamówieniach publicznych - 4%, odsetek i dywidend - 1%). Pozostała część zgromadzonych środków (19%) pochodziła ze źródeł, których nie da się przyporządkować do dwóch wcześniej wymienionych grup, głównie z darowizn od osób oraz instytucji prywatnych (8%), składek członkowskich (7%) oraz zbiórek publicznych (1%).

Wykres 15. Struktura badanych organizacji trzeciego sektora ze względu na udział poszczególnych źródeł przychodów w sumie wszystkich zgromadzonych środków finansowych

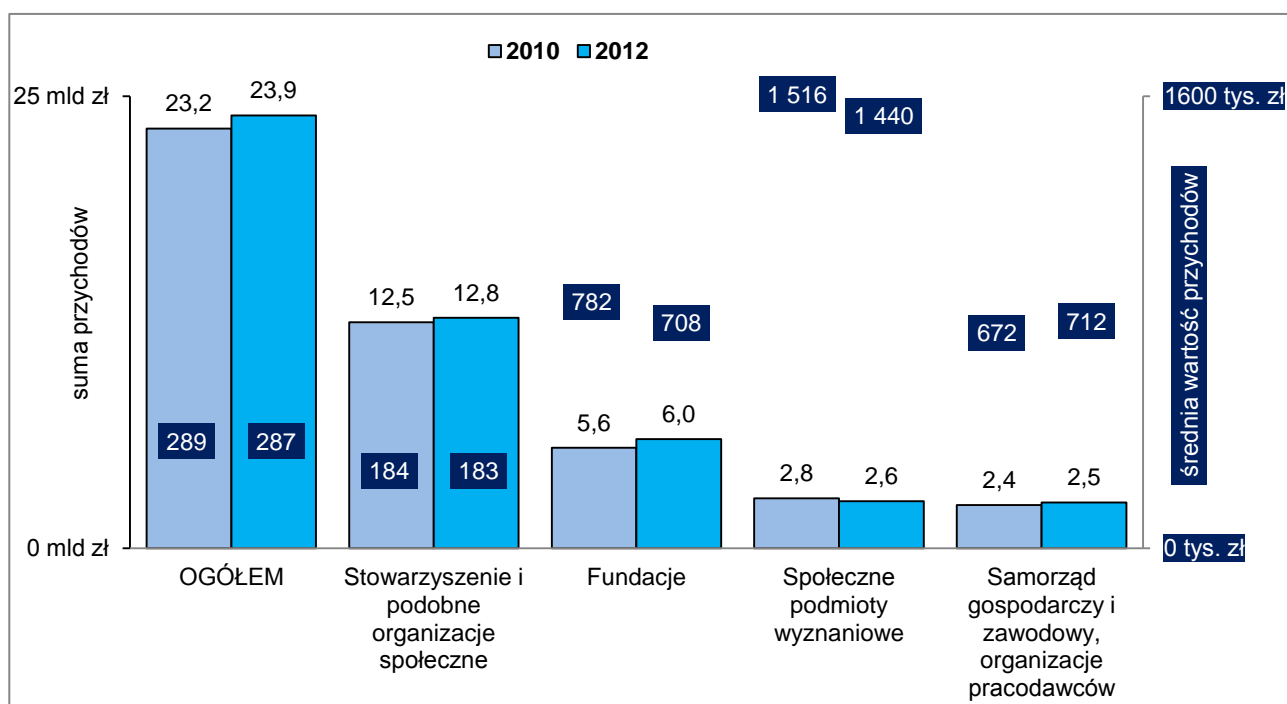

*Dane na wykresie nie zawsze sumują się do 100% ze względu na zaokrąglenia.

Do najbardziej „urynkowionych” grup podmiotów trzeciego sektora należały organizacje pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego (56% dochodów o charakterze rynkowym). W tej grupie jednostek szczególnie wyróżniały się kółka rolnicze, w budżetach których aż 92% środków miało charakter rynkowy. Z kolei wśród stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych najwyższy odsetek wspomnianych środków wystąpił wśród kół łowieckich (66%). Natomiast w pozostałych grupach organizacji najistotniejszy udział miały środki pochodzące ze źródeł publicznych. Największy ich udział w sumie wszystkich zgromadzonych przychodów wystąpił w grupie ochotniczych straży pożarnych (66%), społecznych podmiotów wyznaniowych oraz wśród organizacji, które cechowały się posiadaniem statusu pożytku publicznego (po 52%).

Wykres 16. Dynamika zmian przychodów ogółem oraz średniej przychodów badanych organizacji trzeciego sektora w latach 2010-2012

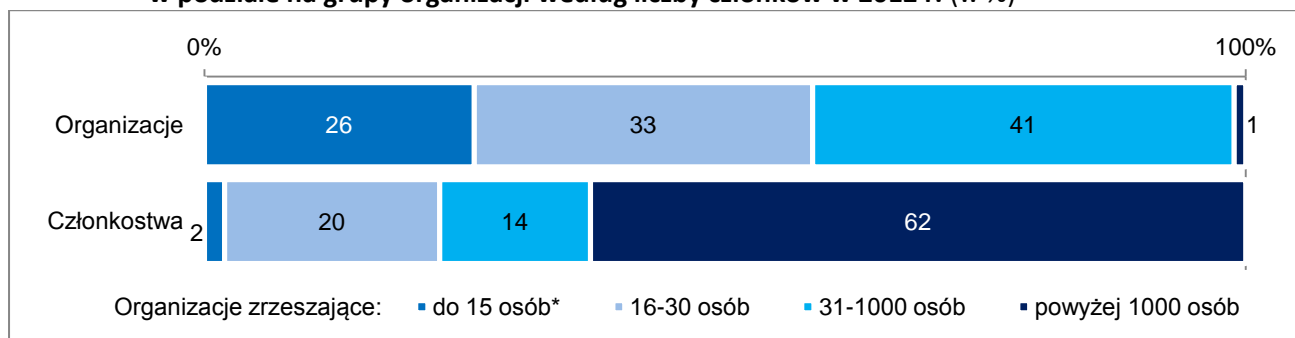
Porównanie najnowszych wyników za 2012 r. z danymi za 2010 r. pokazuje, że pomimo wzrostu ogólnej sumy przychodów nie nastąpił wzrost potencjału finansowego przeciętnej organizacji trzeciego sektora. Ogólna kwota przychodów uzyskanych przez wszystkie analizowane organizacje w 2012 r. wyniosła 24,0 mld zł i była o 3% wyższa od analogicznej sumy uzyskanej w 2010 r. (23,2 mld zł). Jednocześnie nastąpił nieznaczny spadek średniej kwoty przychodów (z 288,9 tys. do 287,0 tys. zł, tj. o 1%) oraz wyraźniejszy spadek mediany (z 19,2 tys. do 18,4 tys. zł, tj. o 4%). Najwyższe spadki przeciętnych przychodów odnotowano wśród fundacji oraz społecznych podmiotów wyznaniowych. W pierwszej z wymienionych grup średnia zmniejszyła się o około 10% (z 782,1 tys. do 707,9 tys. zł), a mediana aż o 25% (z 67,0 tys. do 53,6 tys. zł). W drugiej grupie natomiast spadek średniej wyniósł 7% (z 1,5 mln do 1,4 mln zł), zaś mediana wzrosła o 18% (z 437,8 tys. do 535,1 tys. zł). Jednocześnie obniżyły się także przychody stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych - spadek wartości średniej wyniósł 1% (z 184,2 tys. do 183,4 tys. zł), a mediany - 6% (z 16,1 tys. do 15,2 tys. zł). Z kolei w zbiorowości organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego nastąpił wzrost średniej przy jednoczesnym spadku mediany – średnia wartość przychodów wzrosła o 6% (z 672,0 tys. do 713,6 tys. zł), a mediana spadła o 2% (z 39,5 tys. do 38,8 tys. zł).

STRUKTURA ZASOBÓW

Badana zbiorowość charakteryzuje się bardzo nierównomiernym rozkładem zasobów ekonomicznych i społecznych pomiędzy tworzącymi ją organizacjami.

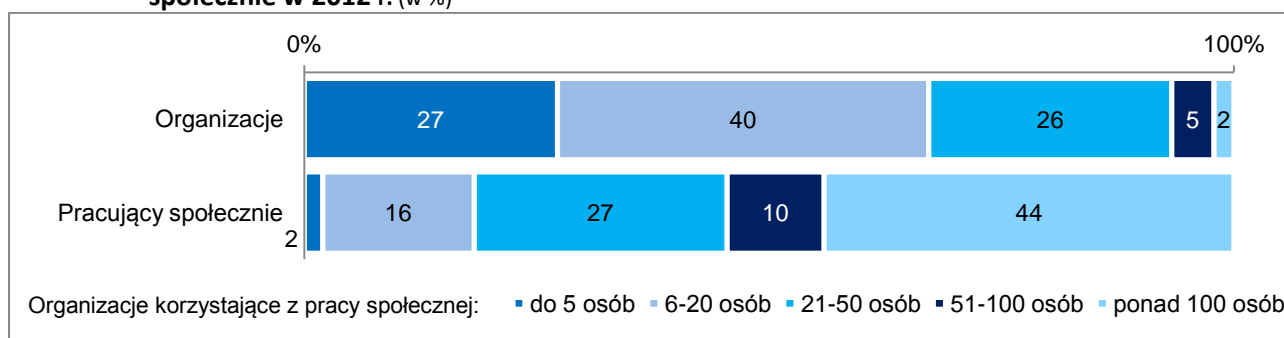
W 2012 r. zdecydowana większość organizacji (91%) dysponowała bazą członkowską nie przekraczającą 100 osób. Najwięcej było organizacji zrzeszających od 16 do 30 osób oraz od 31 do 100 osób (po 33%). Dość liczna była też grupa złożona z organizacji nieczłonkowskich oraz mających nie więcej niż 15 członków (26%). Organizacji posiadających na swych listach od 101 do 1 tys. członków było znacznie mniej (8%), zaś takie, do których należało więcej niż 1 tys. osób stanowiły tylko 1%. Zupełnie inne proporcje stwierdzono w zakresie struktury ogólnej liczby członkostw. Jednoprocentowa grupa podmiotów zrzeszających powyżej 1 tys. osób kumulowała aż 62% członkostw, zaś członkowie zrzeszeni w organizacjach nie liczniejszych niż 30-osobowe (59% podmiotów) generowali zaledwie 8% wszystkich członkostw.

Wykres 17. Struktura zbiorowości badanych organizacji trzeciego sektora i ich bazy członkowskiej w podziale na grupy organizacji według liczby członków w 2012 r. (w %)

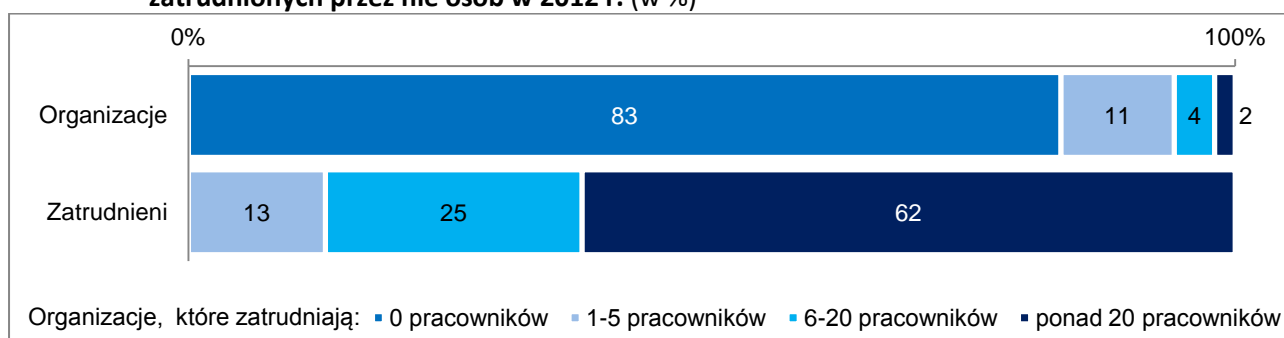
* W grupie tej ujęto również organizacje niezrzeszające osób fizycznych.

Wykres 18. Struktura zbiorowości badanych organizacji trzeciego sektora oraz zbiorowości osób pracujących społecznie w podziale na grupy organizacji według liczby osób pracujących społecznie w 2012 r. (w %)

Zbiorowość osób pracujących społecznie w organizacjach rozkładała się bardziej równomiernie niż baza członkowska. Wśród badanych podmiotów dominowały te, które korzystały z bezpłatnej pracy kilku lub kilkunastu osób - nie więcej niż 20 wolontariuszy miało 67% organizacji. Jednostki te kumulowały 18% wszystkich osób angażujących się w działalność organizacji w 2012 r. Relatywnie duże zasoby osób pracujących społecznie (powyżej 100 wolontariuszy) miało tylko 2% organizacji. W ramach tych podmiotów działało aż 44% wszystkich wolontariuszy.

Wykres 19. Struktura zbiorowości badanych organizacji trzeciego sektora oraz zbiorowości osób zatrudnionych w ramach stosunku pracy w podziale na grupy organizacji według liczby zatrudnionych przez nie osób w 2012 r. (w %)

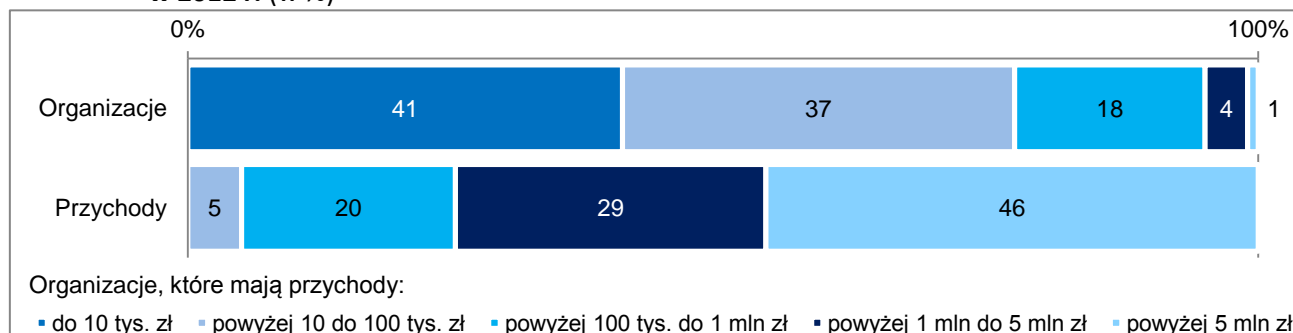

W zakresie personelu etatowego badanych organizacji stwierdzono większe niż w przypadku wolontariatu rozwarstwienie. Podczas gdy 83% z badanych podmiotów nie zatrudniało na podstawie stosunku pracy ani jednej osoby, to 2% jednostek, dysponujących co najmniej 20 pracownikami, łącznie korzystało z pracy 62% wszystkich pracowników etatowych badanego sektora.

Nierównomierność rozkładu zasobów była również bardzo wyraźna w zakresie środków finansowych. Grupa podmiotów, których roczny budżet był relatywnie niski (do 100 tys. zł) stanowiła aż 78% badanej zbiorowości, a dysponowała zaledwie 5% ogólnej kwoty przychodów sektora. Trzeciosektorowa „klasa

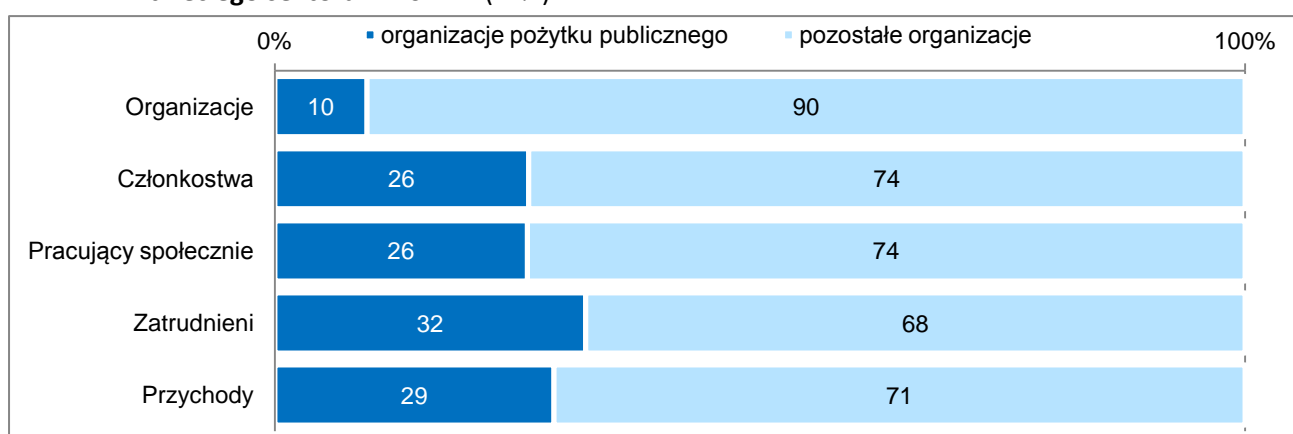
średnia”, czyli podmioty z rocznymi budżetami pomiędzy 100 tys. zł a 1 mln zł, miała porównywalny udział w strukturze podmiotów badanej zbiorowości oraz w strukturze przychodów tego sektora (odpowiednio 18% i 20%). Natomiast 5% najzasobniejszych organizacji (mających przychody powyżej 1 mln zł) kumulowało 75% środków finansowych, będących w dyspozycji badanych organizacji.

Wykres 20. Struktura zbiorowości badanych organizacji trzeciego sektora oraz przychodów tego sektora w podziale na grupy organizacji według wielkości uzyskiwanych przez nie przychodów w 2012 r. (w %)

Ważną grupę w ramach trzeciego sektora, ze względu na szczególne przywileje i obowiązki, stanowią organizacje pożytku publicznego (OPP). W 2012 r. statusem OPP legitymowało się blisko 8 tys. aktywnych podmiotów, co stanowiło 10% badanej zbiorowości. Ich udział zarówno w zasobach społecznych, jak i ekonomicznych był jednak około trzykrotnie wyższy: organizacje pożytku publicznego kumulowały po 26% członkostw i wolontariuszy, 29% przychodów oraz aż 32% pracowników etatowych badanego trzeciego sektora.

Wykres 21. Udział organizacji pożytku publicznego w zasobach społecznych i ekonomicznych badanego trzeciego sektora w 2012 r. (w %)

Na zakończenie należy zauważyć, że zarówno zasoby społeczne, jak i zasoby ekonomiczne trzeciego sektora nie rozkładają się równomiernie między poszczególnymi organizacjami. Akumulacja dużej części zasobów w małej grupie organizacji jest wyraźniejsza w zakresie zasobów ekonomicznych (przychody, pracownicy etatowi) niż zasobów społecznych (członkowie, pracujący społecznie). Podsumowując ww. dane można powiedzieć, że w zakresie wszystkich czterech omawianych zasobów organizacje tworzące najwyższy decyl dysponowały więcej niż połową każdego z nich. I tak 10% organizacji zatrudniających największą liczbę pracowników etatowych dysponowało aż 95% wszystkich osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, 10% mających najwyższe przychody kumulowało 86% wszystkich przychodów, 10% organizacji o największej liczbie członków skupiało 79% bazy członkowskiej badanego sektora, a 10% organizacji o najwyższej liczbie osób pracujących społecznie korzystało w sumie z 59% wszystkich wolontariuszy.

ANEKS METODOLOGICZNY

Niniejsze opracowanie powstało na podstawie wstępnych wyników prowadzonego przez resort statystyki publicznej w 2013 r. badania *Fundacje, stowarzyszenia oraz jednostki organizacyjne Kościoła katolickiego, innych kościołów i związków wyznaniowych* (zrealizowanego z wykorzystaniem sprawozdania statystycznego SOF-1) oraz badania *Organizacje pracodawców oraz samorządu gospodarczego i zawodowego* (zrealizowanego z wykorzystaniem sprawozdania statystycznego SOF-4). Powyższe badania objęły zbiorowość wybranych typów organizacji trzeciego sektora, to jest:

- fundacje, działające na podstawie *ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach*;
- stowarzyszenia posiadające osobowość prawną, działające na podstawie *ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach*, w tym także: związki stowarzyszeń, ochotnicze straże pożarne, uczniowskie kluby sportowe, inne stowarzyszenia kultury fizycznej i związki sportowe;
- organizacje społeczne podobne do stowarzyszeń, do których w pewnych zakresach stosuje się *Prawo o stowarzyszeniach*, lecz ich funkcjonowanie regulują odrębne ustawy, w tym Polski Związek Łowiecki i koła łowieckie oraz Polski Czerwony Krzyż, Polski Związek Działkowców itp.;
- społeczne podmioty wyznaniowe - jednostki organizacyjne kościołów i związków wyznaniowych, prowadzące działalność w sferze pożytku publicznego;
- organizacje samorządu gospodarczego, działające na podstawie *ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych* i *ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle*;
- organizacje samorządu zawodowego rolników, działające na podstawie *ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych* i *ustawy z dnia 8 października 1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników*;
- organizacje samorządu zawodowego niektórych przedsiębiorców, działające na podstawie *ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych przedsiębiorców*, w tym w szczególności przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie transportu, handlu, gastronomii i usług;
- organizacje samorządu zawodowego, które powstały na mocy odrębnych ustaw na podstawie art. 17 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w tym np. samorzady zawodów medycznych i prawniczych.

Badaniem objęto wszystkie z ww. podmiotów trzeciego sektora, które spełniały co najmniej jeden z następujących warunków:

- posiadały status OPP,
- zatrudniały powyżej 9 osób,
- miały zarejestrowaną działalność gospodarczą,
- były organizacjami pracodawców, samorządu zawodowego i gospodarczego albo społecznymi podmiotami wyznaniowymi.

Spośród pozostałych podmiotów wylosowano próbę warstwowo-losową. W sumie w kartotece badań SOF-1 i SOF-4 znalazło się około 36 tys. organizacji.

Badania zostały zrealizowane wiosną 2013 r. przez Urząd Statystyczny w Krakowie. Uzyskano dane od ponad 25 tys. podmiotów. Sprawozdania zbierane były w formie elektronicznej przez Portal Sprawozdawczy GUS (59% uzyskanych sprawozdań) oraz z wykorzystaniem formularzy papierowych (41%). Kompletność realizacji całego badania według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. wyniosła 70%, a informacje o stanie aktywności prawno-ekonomicznej ustalono w sumie dla 81% jednostek z kartoteki badania. Pozostałe 18% podmiotów zostało objęte realizowanym przez wszystkie urzędy statystyczne we wrześniu i październiku 2013 r. badaniem ewidencyjnym. Celem tego badania było rozpoznanie stanu aktywności jednostek, z którymi nie udało się nawiązać kontaktu w trakcie zbierania sprawozdań SOF-1 i SOF-4.

Wyniki badania ewidencyjnego, a także dane administracyjne o zatrudnieniu z ZUS i o przychodach z Ministerstwa Finansów posłużyły do konstruowania wag do zbioru wynikowego i pozwoliły na uogólnienie danych z badania właściwego. Przy konstrukcji wag uwzględnione zostały następujące warstwy: województwa (17), rodzaje organizacji (6), grupowanie według liczby pracowników etatowych (3), status organizacji pożytku publicznego (2). Po uogólnieniu otrzymano dane dla 83,5 tys. organizacji, które prowadziły działalność w 2012 r.

* * *

Notatkę opracował zespół w składzie:

Departament Badań Społecznych i Warunków Życia GUS	Michał Adamski Karolina Goś-Wójcicka Katarzyna Jaszczyk-El Guerouani Anna Knapp Sławomir Nałęcz
---	---

Urząd Statystyczny w Krakowie	Krzysztof Borysiak Tomasz Sekuła Urszula Stasiak-Jaśkiewicz Katarzyna Stożek Rafał Wilk
-------------------------------	---

Kontakt w sprawach merytorycznych:

Karolina Goś-Wójcicka,
tel. 22 608-31-79;
e-mail: k.gos-wojcicka@stat.gov.pl